

Cello Biënnale Amsterdam 2017 – 2020

Cello Biënnale 2018 18-27 oktober

Cello Biënnale 2020 22-31 oktober

1. Korte typering van de organisatie

De **Cello Biënnale Amsterdam** is een tien dagen durend internationaal muziekfestival, georganiseerd rondom de cello en bedoeld voor een groot publiek.

Met meer dan 80 evenementen in alle ruimtes van het Muziekgebouw aan 't IJ en het Bimhuis en ruim 30.000 bezoekers (2014) is het festival de ontmoetingsplaats en bron van inspiratie voor cellisten en muzikliefhebbers uit de hele wereld. De programmering is breed en presenteert zowel het klassieke repertoire als de nieuwste muziek.

De concerten worden gegeven door internationale topmusici, befaamde ensembles, belangrijke orkesten en fameuze koren. Elke editie zijn er nieuwe gezichten en nieuw doorbrekend toptalent.

Het stimuleren, ontwikkelen en inspireren van jong talent ziet de Biënnale als een opdracht.

Jong cellotalent wordt gestimuleerd en geïnspireerd door het **Nationaal Cello Concours** en het **internationaal masterclass programma**. De Biënnale neemt ook in de periode tussen de festivals de begeleiding van jong talent serieus en biedt concourslaureaten een programma voor het opdoen van podiumervaring en carrièrebegeleiding.

Het educatieprogramma **Hello Cello** laat kinderen en jongeren kennismaken met de cello, leert ze samenspelen en promoot klassieke muziek. Dit gebeurt zowel tijdens het festival als daaraan voorafgaand op verschillende plaatsen in het land.

De **programmering** van het festival heeft als kern klassieke muziek maar maakt ook allerlei verbindingen naar andere muziekgenres als pop, jazz en impro en naar muziek uit andere culturen. Elke editie heeft een thema of rode draad. Dat inspireert tot nieuwe programma-ideeën en tot het maken van nieuwe verbindingen met andere disciplines (theater, dans, video, film, literatuur, poëzie). Nieuw gecomponeerde muziek is een vanzelfsprekend onderdeel van de Biënnale. Het festival spant zich in het cellorepertoire gestaag uit te breiden met nieuwe werken van Nederlandse en buitenlandse componisten.

Publiek

Het festival is interessant voor zowel beroepsmusici als amateurs en voor zowel de muzikfanaat als de argeloze bezoeker. De bruisende omgeving, de adrenaline van het concours, de vermenging van jong en oud, de uitgebreide randprogrammering, de festivalmarkt met instrumentenbouwers en het hoge niveau van de internationale musici creëren een atmosfeer die door de bezoekers als uniek wordt ervaren. Uit publieksonderzoek blijkt dat naast de programmering en het niveau vooral de sfeer van de Biënnale zeer wordt gewaardeerd en als uniek in festivalland en in de klassieke muziekwereld wordt bestempeld.

Buiten de periode van het festival organiseert de Biënnale op Amsterdamse basisscholen het project *De Bestorming* i.s.m. Oorkaan en het Prinses Christina Concours, het *Cello&Film* festival i.s.m. filminstituut EYE, zijn er in het hele land concerten door de laureaten van het *Nationaal Cello Concours* en worden de *Hello Cello Dagen* (educatieve minifestivals in Amstelveen, Den Haag, Eindhoven en Zwolle) georganiseerd in samenwerking met basisscholen, muziekscholen en muziekvakopleidingen. In het jaar voorafgaand aan het festival is er de Sneak Preview in het Muziekgebouw waar een tipje van de sluier van het volgende festivalprogramma wordt opgelicht.

Artistieke leiding

Initiatiefnemer en artistiek leider van de Biënnale en het Nationaal Cello Concours is Maarten Mostert, cellist, medeoprichter van Amsterdam Sinfonietta en docent aan het Conservatorium van Amsterdam.

Missie en doelstellingen

De missie en doelstellingen zijn ongewijzigd.

2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten

Artistieke uitgangspunten bij de programmering.

De Cello Biënnale wordt geprogrammeerd vanuit de klassieke muziek en maakt daarbij allerlei verbindingen naar andere muziekgenres en muziek uit andere culturen.

Als bakens in het grote aanbod zijn er geliefde hoogtepunten uit het cellorepertoire maar het programma wil vooral ook verrassen en de nieuwsgierigheid prikkelen. Op de Biënnale klinkt veel muziek die nog niet zo vaak of nooit eerder werd gehoord. Alle optredende musici dragen als het enigszins mogelijk is iets nieuws bij. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest speelt met de Russische cellist Ivan Monighetti een nieuw celloconcert van Rob Zuidam maar ook het Orkest van de 18^e Eeuw komt behalve met het geliefde dubbelconcert van Brahms ook met een zelden gespeeld celloconcert van Robert Volkmann (1815-1883).

Talentontwikkeling is een belangrijke doelstelling van de Cello Biënnale en dat komt ook tot uiting in de programmering. Het **Nationaal Cello Concours** is een belangrijk onderdeel van het festival en de drie rondes zijn georganiseerd als voor het publiek toegankelijke concerten. Tijdens veertien **internationale masterclasses** kan het publiek meemaken hoe internationale cellomeesters jong toptalent inspireren.

Elk festival heeft een **thema of een rode draad**. Een thema of rode draad inspireert tot nieuwe programmering en geeft aanknopingspunten voor artistieke vernieuwing en interessante samenwerkingsverbanden.

De Biënnale van 2012 richtte zich op muziek uit het Verre Oosten, die van 2014 had als thema Cello & Voice. De Cello Biënnale van 2016, heeft als rode draad nieuw muziektheater, *The Acting Cello*.

De Cello Biënnale 2018 heeft als thema *de kracht van muziek: The Power of Music, The Power of the Cello*.

Veel mensen geloven dat alleen cultuur de wereld nog kan redden. De Biënnale van 2018 gaat over wat muziek met mensen doet en kan doen. Muziek troost, geeft hoop en brengt mensen tot elkaar.

De Cello Biënnale 2018 ontvangt musici, zowel spelers als componisten, die zich van deze kracht van muziek bewust zijn en gebruiken om de wereld een beetje mooier te maken.

Jordi Savall, de wereldberoemde viola da gamba speler en oude muzikspecialist is kampioen in het bij elkaar brengen van culturen. Hij wordt de artist in residence van deze Cello Biënnale. Savall zoekt de roots van de westerse klassieke muziek niet alleen in het Duitsland van Bach maar ook in de muzikale tradities van India, het Midden-Oosten, de landen rondom de Middellandse Zee en de Balkan. Telkens opnieuw deelt hij het podium met musici uit al deze culturen en laat hij zien hoe dicht we bij elkaar staan.

Ook **Yo-Yo Ma** houdt zich meer en meer bezig met het verbreedere door muziek, het inzetten van muziek in gemeenschappen, op scholen, in ziekenhuizen. Hij is zeer geïnteresseerd in dit Biënnalthema en als zijn agenda het toelaat, wil hij daaraan bijdragen.

Het inmiddels wereldberoemde New Yorkse componistentrio **Bang on a Can** (David Lang, Julia Wolfe en Michael Gordon) zien hun composities nooit los van wat er in de maatschappij gebeurt. Hun cellomuziek staat dit festival in de spotlights.

Het randprogramma bevat documentaires, educatieve projecten, workshops en een symposium. In samenwerking met o.a. **Nederlands Blazers Ensemble, Musicians without Borders, Bang on a Can, November Music, EYE**.

2017-2020 De belangrijkste ambities van de Cello Biënnale Amsterdam

De Cello Biënnale wil zich de komende jaren richten op

- het exploreren van nieuw artistiek terrein door het initiëren van nieuwe muziek en nieuwe muziektheaterproducties
- het begeleiden van laureaten van het Nationaal Cello Concours in het vormgeven van hun carrière, mede door het begeleidingstraject *Cellist van de toekomst*
- het versterken van het educatieve programma *Hello Cello*
- het verstevigen en uitbreiden van lokale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden
- het vasthouden van bestaand en het vinden van nieuw publiek.

Nieuwe muziek

Elke Cello Biënnale presenteert nieuwe werken die voor het eerst in Nederland worden uitgevoerd en wereldpremières. De nieuwe stukken wekken nieuwsgierigheid, creëren opwinding, maken de tongen los en zorgen voor dynamiek in het festival. De Biënnale geeft door middel van een actief opdrachtenbeleid elke twee jaar een impuls aan de creatie van nieuwe werken voor cellosolo, cello-ensembles, cello en gemengd ensemble en cello en orkest.

Opdrachten Cello Biënnale 2018 (18–27 oktober 2018) voor zover nu bekend:

Joey Roukens, concert voor cello en orkest voor de Argentijnse celliste Sol Gabetta en het Koninklijk Concertgebouworkest. Joey Roukens schrijft ook het verplichte concoursstuk voor de deelnemers van het Nationaal Cello Concours 2018. Er komen opdrachten voor nieuwe filmmuziek, nieuw werk voor muziektheater en een vervolg op het **One-Page-Composition-Project** in samenwerking met Slagwerk Den Haag en November Music. **Wim Hendrickx** schrijft een nieuw celloconcert voor De Filharmonie Antwerpen. De Biënnale zet in 2018 de cellomuziek van het New Yorkse componistentrio **Bang on a Can** in de spotlights. **David Lang** schrijft een nieuw werk voor cello en strijkers, **Julia Wolfe** een nieuw werk voor cello en symfonieorkest en **Michael Gordon** een nieuw werk voor cellosolo.

2018 - 2020 Nieuwe muziektheaterproducties

Het festival gaf in 2012 en 2014 de aanzet tot nieuwe muziektheaterproducties door ensembles en gezelschappen uit te nodigen een nieuwe productie te maken rondom de cello. Bij de Biënnale van 2016 is nieuw muziektheater zelfs de rode draad van het festival. De Cello Biënnale ervaart de verbinding met andere kunstdisciplines zoals theater, dans, film, video, literatuur of poëzie als zeer inspirerend, zowel voor jong cello talent als voor het publiek en zal voor de festivals van 2018 en 2020 theatermakers en choreografen uitnodigen om samen met cellisten nieuwe muziektheatervoorstellingen te maken, voor kinderen en voor volwassenen (zie co-productie aanvraag).

De Cello Biënnale heeft meerjarige samenwerkingsverbanden

met het Muziekgebouw aan 't IJ, Bimhuis, Conservatorium van Amsterdam, Oorkaan, Filminstituut Eye, Van Gogh Museum, Openbare Bibliotheek Amsterdam, Splendor Amsterdam, Amsterdam Sinfonietta, Young Pianist Foundation, Nederlandse Violconcouren, Nederlands Philharmonisch Orkest, November Music, Flamenco Biënnale, Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen, Den Haag Koorenhuis, Koninklijk Conservatorium Den Haag, Centrum voor de Kunsten Eindhoven, Conservatorium Fontys Tilburg, Britten Jeugd Strijkorkest en Artez Conservatorium.

In het buitenland:

met de Kronberg Academy (Duitsland), Koningin Elisabeth Concours Brussel, Filharmonie Antwerpen.

HET FESTIVAL

De opzet van de Cello Biënnale

De tien festivaldagen hebben een horizontale programmering. Dit vergroot de herkenbaarheid en helpt het publiek in het grote aanbod de weg te vinden. De series *Bach&Breakfast*, de *Masterclasses*, het *Middagconcert*, *Take Five*, het *Avondconcert* en de *Cello Lounge* zijn voor velen inmiddels *household names* geworden. Alle evenementen vinden na elkaar plaats. Behalve tussen de masterclasses, waarvan er twee gelijktijdig in het Bimhuis of Grote Zaal en de Kleine Zaal plaatsvinden, hoeft het publiek niet te kiezen.

Een festival dag ziet er als volgt uit:

- **9.30 uur:** voorronde **Nationaal Cello Concours** of **Bach&Breakfast**, op zes ochtenden luisteren gemiddeld 500 mensen naar telkens een andere grootmeester die één van de zes suites voor cellosolo van J.S. Bach speelt. Vanaf drie kwartier voor aanvang is het ontbijtbuffet geopend voor een bij het concertkaartje inbegrepen ontbijt.
- **10.00 – 20.00 uur: Festivalmarkt.** Tien dagen zoemt het Muziekgebouw aan 't IJ van cello's die worden uitgetoond bij de stands van cellobouwers en stokkenbouwers. Er is een cd- en bladmuziekmarkt en een open atelier waar een cello wordt gebouwd. De groot opgezette *Brasserie Biënnale* ontvangt de festivalbezoeker met trek.
- **10.15 uur: Internationale Masterclasses.** Studenten uit binnen- en buitenland melden zich aan voor één van de 14 masterclasses met 14 befaamde pedagogen. De masterclasses vinden plaats op zes ochtenden en een middag, tegelijkertijd in het Bimhuis en de Kleine Zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ.
- **12.30 uur – Lunchconcerten.** De Biënnale is inmiddels ontmoetingsplaats van jonge cellisten uit de hele wereld en dat krijgt vorm in een serie gratis toegankelijke lunchconcerten in het Bimhuis die wordt ingevuld door groepen jonge cellisten van belangrijke internationale conservatoria. Tijdens de Cello Biënnale 2016 worden celloklassen verwacht van conservatoria van Bazel, Bern, Beijing, Düsseldorf, Freiburg, Helsinki, Keulen, Madrid, Parijs en Stockholm. Het luncheven is ook het moment voor **workshops, debatten** en **randprogrammering**.
- **14.15 uur – Het Middagconcert.** Naast de avondserie is dit de tweede grote concertserie van de Biënnale met dagelijkse concerten door befaamde solisten, ensembles en orkesten.
- **17.00 uur - Take Five serie** Korte, anders-dan-anders concerten met nieuw werk, spannende bezettingen en verrassende concepten.
- Tussen **18.00 - 20.00 uur.** Gratis toegankelijke programma's, zoals het **Open Podium:** jonge cellisten van allerlei conservatoria, nationaal en internationaal met repertoire naar eigen keuze. Dit is ook het moment waarop muziekinstallaties worden gepresenteerd.

- **20.15 uur - Het Avondconcert.** Het Avondconcert, samen met het Middagconcert, de drukst bezochte en vrijwel altijd uitverkochte concertserie. Concerten met grote cellisten, orkesten en ensembles met bekend maar ook nieuw repertoire.
- **22.30 - 01.00 uur Cello Lounge** DJ's, mystery guests, singer-songwriters, video impressies van de festival dag, cocktails en luie stoelen.
- **23.30 uur - Late Cello Night.** In coproductie met het Bimhuis, op vrijdag- en zaterdag nachtconcerten, met jazz, fusion en improvisatie. Popconcerten vinden plaats in de Grote Zaal van het Muziekgebouw zonder stoelen.
Kleuter- en kindervoorstellingen zijn er op zaterdag en zondag in het Bimhuis en de Kleine Zaal. Tijdens de Biënnale staat het **KlankLab** helemaal in het teken van de cello.

Fringe / Gratis / Hello Cello Orkest

De Cello Biënnale heeft dagelijks een uitgebreid, gratis toegankelijk fringeprogramma met o.a. lunchconcerten en open podium, het optreden van het 140 koppen tellende Hello Cello Orkest, de dagelijkse festivalmarkt, het Cello Atelier, tentoonstellingen, installaties, de Vergelijking van nieuwe cello's en strijkstokken, elke late avond de Cello Lounge en meer...

Sneak Preview

Voorafgaand aan de Biënnale vindt een jaar van tevoren de Sneak Preview plaats. In een uitverkochte Grote Zaal van het Muziekgebouw licht artistiek directeur Maarten Mostert een tipje van de sluier op van het nieuwe programma.

Cello&Film in EYE

Als opmaat naar de Cello Biënnale creëren filminstituut EYE en de Cello Biënnale samen het muzikale filmprogramma *Cello&Film*, een minifestival van twee weekends met stille films met live cello-muziek, documentaires, experimentele films en een speelfilm. Cello&Film vindt in 2018 voor de derde keer plaats.

Cello&Literatuur

In samenwerking met de Openbare Bibliotheek Amsterdam en onder redactie van Mirjam van Hengel, biograaf van Leo Vroman en Remco Campert, poëziedirecteur en artistiek leider van het Amsterdams Poëziefestival in de Nieuwe Liefde, wordt een project van cello en literatuur georganiseerd. Zo werd in 2014 een dichtbundel gemaakt en komt er in 2016 een verhalenbundel met korte verhalen van vier belangrijke Nederlandse schrijvers. Met Mirjam van Hengel ontwikkelt de Cello Biënnale ook voor de festivals in 2018 en 2020 nieuwe ideeën voor bijzondere verbindingen van muziek en literatuur en muziek en poëzie.

TALENTONTWIKKELING

Het stimuleren, ontwikkelen en inspireren van jong talent is een essentieel onderdeel van de Cello Biënnale Amsterdam. Het Nationaal Cello Concours (NCC) is daarbij het belangrijkste instrument.

In 2018 vindt het concours voor de zevende keer plaats.

Een selectie van (maximaal) vijftien Nederlandse of in Nederland studerende buitenlandse cellisten tot 27 jaar krijgt elke twee jaar de kans zich tijdens de Cello Biënnale Amsterdam in drie rondes te presenteren voor een internationale jury en voor publiek. De selectie vindt vier maanden voorafgaand aan het Concours plaats doormiddel van een voorronde in het Bimhuis met minstens drie van de juryleden.

Belangrijk voor de ontwikkeling

Het meedoen aan een belangrijk concours als het Nationaal Cello Concours is een grote uitdaging voor jonge cellisten. Het op een zo hoog mogelijk niveau uitvoeren van repertoire, het interpreteren van een nieuwe compositie voor solocello, het communiceren in kamermuziek en uiteindelijk, als de finale is bereikt, het als solist spelen met orkest, zijn belangrijk voor de ontwikkeling van jong toptalent. Het telkens grotere aantal aanmeldingen toont aan dat het concours belangrijk is geworden in de carrière van jonge cellisten.

De jury van het Nationaal Cello Concours wordt elk concours opnieuw geformeerd en bestaat uit zes grote internationale solisten en pedagogen, die tijdens het festival ook zelf optreden en masterclasses geven. De voorzitter is steeds een Nederlander. Die rol wordt sinds 2010 vervuld door Jan Willem Loot, voormalig directeur van het Koninklijk Concertgebouworkest.

Nieuw werk

Nieuwe muziek stimuleert, inspireert en traint ook jong talent. Nieuwe muziek is een belangrijk onderdeel van het Nationaal Cello Concours. Alle 15 deelnemers spelen als verplicht concoursstuk in de eerste ronde een speciaal gecomponeerd nieuw werk voor cellosolo van een belangrijke Nederlandse componist. Op die manier wordt het repertoire voor cellosolo telkens uitgebreid met een belangrijk nieuw werk en worden jonge topcellisten uitgedaagd dit repertoire op het hoogste niveau te presenteren. De nieuwe werken voor cellosolo die op deze manier zijn ontstaan, werden gecomponeerd door Theo Verbey (2006), Oene van Geel (2008), Wilbert Bultman (2010), Yannis Kyriakides (2012), Micha Hamel (2014) en Rob Zuidam (2016).

Het concoursstuk voor het **Nationaal Cello Concours 2018** zal worden gecomponeerd door **Joey Roukens**.

Naast het nieuwe werk omvat het concoursprogramma enkele keuzewerken uit het solorepertoire, uit het kamermuziekrepertoire en uit een groot werk voor cellosolo en orkest. Het werk voor cellosolo en orkest wordt door drie finalisten uitgevoerd tijdens de finale van het concours met het Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam.

Prijzen

Het Nationaal Cello Concours kent geldprijzen toe die zijn bedoeld om de verdere ontwikkeling van de laureaten te faciliteren. Ze worden ter beschikking gesteld als een persoonsgebonden budget ter financiering van lessen, (internationale) reizen naar docenten en leslocaties en verbetering van instrumenten.

De **Kronberg Academy Master Class Prize** is vanaf 2012 onderdeel van het prijzenpakket. Deze prijs stelt de drie finalisten in staat masterclasses te volgen in Kronberg in Duitsland op kosten van de Kronberg Academy, de internationale partner van de Cello Biënnale. De Kronberg Academy is een strijkersacademie voor internationaal toptalent, 20 jaar geleden ontstaan vanuit masterclasses voor cello onder het patronaat van cellist Mstislav Rostropovitsj en de weduwe van Pablo Casals, Marta Casals-Istomin.

Na het concours

Voor de ontwikkeling van jong talent is het traject na afloop van een concours minstens zo belangrijk als de weg ernaartoe. De prijswinnaars van het Nationaal Cello Concours krijgen na het concours -als onderdeel van hun prijs- een ontwikkelingstraject aangeboden dat enerzijds gericht is op het opdoen van zoveel mogelijk podiumervaring en anderzijds op het versterken en ontwikkelen van vaardigheden die van pas komen bij het opbouwen van een eigen carrière en het ontwikkelen van cultureel ondernemerschap.

Podiumervaring

Het Nationaal Cello Concours biedt haar prijswinnaars twee jaar lang een concertparcours langs verschillende Nederlandse podia.

2017-2020

prijswinnaars van het Nationaal Cello Concours geven concerten in o.a. Muziekgebouw aan 't IJ (2x), Het Concertgebouw (Serie lunchconcerten), De Noorderkerk (2x), Grachtenfestival, Splendor, Tolhuistuin, Van Gogh Museum, EYE, OBA, Storioni festival (Eindhoven), Delft Chamber Music Festival, November Music (Den Bosch), TivoliVredenburg (Utrecht), De Toonzaal (Den Bosch), Cultura (Ede), Wonderfeel ('s Gravenland), Kamermuziekfestival Schiermonnikoog. De prijswinnaars geven daarnaast -gehonoreerde- recitals voor begunstigers, sponsors en partners van de Cello Biënnale Amsterdam.

Begeleiding, Cellist van de toekomst

De Biënnale en het Concours inspireren en motiveren jong professioneel toptalent. Dat heeft effect. Tegelijk is er zorg over de toekomst van al die talenten. Er zijn steeds minder orkesten, muziekscholen zijn bijna verdwenen, er zijn steeds minder podia die klassieke muziek programmeren en het publiek voor klassieke muziek neemt af.

Maar er zijn ook nieuwe kansen. Klassieke muziek op andere plekken dan de traditionele concertzaal trekt een ander en nieuw publiek, de verbinding met andere disciplines zoals theater, dans, poëzie en beeldende kunst schept nieuwe artistieke vergezichten, muziek wordt steeds meer gebruikt in de zorg, bijvoorbeeld om te communiceren met Alzheimerpatiënten en het (bewezen) feit dat muziek een heilzame werking heeft op de ontwikkeling van jonge hersenen lijkt tot steeds meer opvoeders door te dringen.

Er zijn dus kansen. Maar hoe creëer je die voor jezelf?

De Cello Biënnale Amsterdam ontwikkelt in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam, Oorkaan, Splendor Amsterdam en het Van Gogh Museum een programma voor de 'cellist van de toekomst', een pakket van werkplaatservaring, workshops en 'casestudies' die de artistieke veelzijdigheid en het ondernemerschap van de jonge cellist helpen ontwikkelen en versterken. Start: 2017

Werkplaats Oorkaan

Begeleid door ervaren makers van muziektheater voor kinderen biedt Oorkaan een werkplaats waar jonge makers hun eerste stappen zetten in het maken en spelen voor kinderen.

Masterclass Improvisatie

Samen met musici van Splendor en het Conservatorium van Amsterdam wordt een workshop improviseren in verschillende muziekstijlen opgezet. De workshop vindt plaats in Splendor en sluit aan op de Cello Biënnale zelf. Improviserend jong cellotalent krijgt een podiumkans bij de Cello Biënnale tijdens een nachtconcert in het Bimhuis.

Start in Splendor

Cultureel ondernemerschap in de praktijk gebracht. Jong cellotalent programmeert en organiseert een eigen concert op een professioneel podium.

De artistieke uitdaging is het maken van een bijzonder programma, de zakelijke uitdaging het zorgen voor een volle zaal. De jonge musicus wordt gecoacht door Splendormusici en de Cello Biënnale Amsterdam.

Het Van Gogh Cello Concert

De jonge musicus maakt een programma dat is geïnspireerd op de tentoonstelling die op dat moment in het Van Gogh Museum loopt. Hij/zij wordt daarbij gecoacht door een conservator van het museum. Het uiteindelijke resultaat wordt uitgevoerd in het Van Gogh Museum.

Ensemble coaching: The Cello Company

De Cello Biënnale stimuleert jong cellotalent tot het vormen van eigen ensembles. Een eigen ensemble geeft een optimale training aan de cellist van de toekomst. Hij/zij leert programmeren, leert voorzien in repertoire (bewerkingen, compositieopdrachten), leert organiseren, speelmogelijkheden vinden, presenteren, enzovoort. De Cello Biënnale coacht en biedt podiumkansen.

Maatschappelijk

Jong cellotalent kan een meeloopstage verwerven bij lopende projecten (o.a. van Ludwig) die plaatsvinden in instellingen waar musici de kracht van muziek inzetten om te communiceren met zieken, lichamelijk en/of mentaal gehandicapten en Alzheimerpatiënten.

Anner Bijlsma Award prijs voor talentontwikkeling

Bij gelegenheid van het jubileum van de vijfde Cello Biënnale in 2014 heeft de Biënnale de Anner Bijlsma Award ingesteld, een internationale oevreprijs ter stimulering van educatie en talentontwikkeling op het gebied van de cello.

De prijs bestaat uit een bedrag van €50.000, bijeengebracht door de Stichting Anner Bijlsma Award onder voorzitterschap van Job Cohen. De prijs is voor het eerst toegekend aan de persoon naar wie de prijs is vernoemd, Anner Bijlsma, die in 2014 tachtig jaar werd.

De laureaat bepaalt aan welk educatief of talentontwikkelingsdoel het prijzengeld wordt uitgegeven. De Cello Biënnale ondersteunt daarbij administratief en productioneel.

Het eerste project dat door de prijs mogelijk is gemaakt, is de bestudering van de vroegste cellomuziek in Italië door de jonge in Nederland wonende Spaanse cellist Maximiliano Segura Sanchez.

EDUCATIE

Het educatieve programma **Hello Cello** laat kinderen en jongeren kennismaken met de cello, laat ze samenspelen en promoot klassieke muziek. Dit gebeurt zowel tijdens het festival als daaraan voorafgaand op verschillende plaatsen in het land.

Het Hello Cello Orkest

Het *Hello Cello Orkest* geeft 140 kinderen en jongeren uit heel Nederland de kans te spelen in een groot, zoemend cello-orkest en tijdens de Cello Biënnale op te treden in het Muziekgebouw aan 't IJ. De jonge cellisten spelen nieuwe muziek die speciaal voor hen is geschreven. De componist is ook de dirigent. In 2010 was dat cellist en improvisator Ernst Reijseger, in 2012 componist en pianist Martin Fondse, in 2014 dirigent en componist Tom Trapp en in 2016 altviolist en componist Oene van Geel. Tijdens de repetities wordt de componist geassisteerd door acht cellostudenten van verschillende conservatoria. Ze zijn coaches, hulpdirigenten en repetitors. Voor 2018 is nog geen keuze voor een componist gemaakt.

Hello Cello Dagen

In de steden waar het Hello Cello Orkest repeteert (Eindhoven, Zwolle, Rotterdam/Den Haag en Amstelveen) wordt een cello-dag georganiseerd: de *Hello Cello Dag*. De dag heeft het format van een mini-Cello Biënnale, met Bach&Breakfast, een masterclass, een kindervoorstelling, het optreden van het Hello Cello Orkest en een afsluitend concert door lokale jonge cellohelden.

De dag wordt opgezet met landelijke conservatoria, plaatselijke muziekscholen, amateurorkesten en met cellisten - zowel professioneel als amateurs - uit de regio.

2018- 2020 De Bestorming, op meer scholen en ook naar andere steden

De Bestorming is een project rond de cello voor (Amsterdamse) **basisscholen** in wijken waar kinderen niet zo snel met klassieke muziek in aanraking komen. Het project vond voor het eerst plaats in 2012 en bleek een dermate groot succes dat het, telkens in weer een verbeterde vorm, in het najaar van 2016 voor de derde keer gaat plaatsvinden, deze keer op scholen in Amsterdam Noord.

De school wordt letterlijk een dag lang bezet door de jonge cellisten van Cello8ctet Amsterdam. Ze vervangen de docenten, maken met de kinderen een voorstelling en laten ze kennismaken met klassieke muziek in de *Classic Express*, de rijdende muziekzaal van het Prinses Christina Concours. Daarna bezoeken de kinderen het festival zelf voor de voorstelling *Cellostorm* van Cello8ctet Amsterdam en Oorkaan.

Kleuter- en kindervoorstellingen/ Oorkaan en Cello Biënnale Amsterdam 2017 -2020

Ook voor niet cellospelende kinderen valt er tijdens de Cello Biënnale veel te beleven.

De Biënnale nodigt makers, musici en regisseurs uit nieuwe producties te maken rondom de cello voor kleuters en voor kinderen. De voorstellingen worden een aantal keren gespeeld tijdens de Biënnale en gaan daarna op tournee door het land.

Voor het creëren van nieuwe producties voor de Biënnales van 2018 en 2020 gaat het festival samenwerken met Oorkaan. Cellist en maker van succesvolle kindervoorstellingen Pepijn Meeuws krijgt daarbij een belangrijke rol.

3. Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten

De Cello Biënnale levert op een aantal manieren een bijzondere bijdrage aan de Nederlandse podiumkunsten. Het festival vergroot het repertoire door een substantieel opdrachtenbeleid, geeft opdrachten aan jonge makers voor het creëren van nieuw muziektheater, brengt verbindingen tot stand tussen verschillende disciplines en experimenteert met nieuwe presentatievormen. Maar de belangrijkste bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten is het Nationaal Cello Concours.

Concoursen tonen de 'state of the art'. Een nationaal concours laat zien wat het nationale niveau is op dat moment. Een concours fungeert op die manier als een ijkpunt en een kwaliteitsonderzoek. Voor de cello bestond er tot de oprichting van het Nationaal Cello Concours in 2006 geen nationaal concours in Nederland.

Met de oprichting van de Cello Biënnale in 2006 kwam daar verandering in en meteen ook in een bijzondere vorm. Vanaf het begin werd het concours gepresenteerd als onderdeel van een internationaal festival en dat was uniek in Nederland.

Het Nationaal Cello Concours is nu een belangrijke pijler geworden in de concoursstructuur in Nederland en een katalysator van Nederlands en in Nederland studerend cellotent.

Een bijzonder element aan dit nationale concours is de internationale jury. Die wordt gevormd door zes internationale topcellisten. De voorzitter is steeds een Nederlander. Deze internationale samenstelling van de jury heeft mede de kwaliteit en reputatie van het concours bepaald. In de relatief korte geschiedenis van 12 jaar heeft het concours veel groot talent voortgebracht. De eerste winnaar in 2006 Joris van de Bergh wint in 2014 de Dutch Classical Talent Award, Ella van Poucke (aanmoedingsprijs 2008) wint de Isang Yun Competition in Seoul 2015, Harriet Krijgh winnares 2012 heeft een internationale carrière, de nog heel jonge Jonathan Roozeman (derde prijs in 2012) wordt finalist van het beroemde Tsjajkovskiconcours in 2015.

Nieuwe muziek is een belangrijk onderdeel van het concours. Alle 15 deelnemers spelen een speciaal gecomponeerd nieuw werk voor cellosolo van een belangrijke Nederlandse componist. Op die manier wordt het repertoire voor cellosolo telkens uitgebreid met een nieuw werk en worden jonge topcellisten uitgedaagd dit repertoire op het hoogste niveau te presenteren. Zo kwamen er nieuwe werken van Theo Verbey (2006), Oene van Geel (2008), Wilbert Bulsink (2010), Yannis Kyriakides (2012), Micha Hamel (2014) en Rob Zuidam (2016).

De Biënnale neemt de begeleiding van de prijswinnaars na het concours zeer serieus en heeft een begeleidingsprogramma ontwikkeld voor de 'cellist van de toekomst': een pakket van werkplaatservaring, workshops en 'casestudies' die de artistieke veelzijdigheid en het ondernemerschap van de jonge cellist helpen ontwikkelen en versterken.

De drie rondes van het Concours maken deel uit van de festivalprogrammering. Die combinatie van concours en festival is bijzonder. Het scherpe randje van het competitie-element, eigen aan ieder concours, wordt verzacht door de festivalsfeer van de Biënnale en door het feit dat juryleden ook allemaal zelf spelen tijdens masterclasses en concerten.

4. Plaats in het veld

Waardering

Er zijn in Nederland geen muziekfestivals zoals de Cello Biënnale.

Sinds 2010 laat de Biënnale bij elke editie een publieksonderzoek doen. Daaruit blijkt dat het festival zeer hoog wordt gewaardeerd (in 2014 een 8,7) en vooral hoog scoort wat betreft programmering en de wijze waarop deze wordt aangeboden. De sfeer van het festival, waar musici en publiek, jong en oud, leek en professional elkaar tegenkomen in een bijzondere en enthousiasmerende setting wordt als uniek in Nederland benoemd.

Door de wijze waarop het programma is samengesteld, de wijze waarop die muziek wordt gepresenteerd, door de manier waarop de internationale top wordt verbonden met jonge musici en door de grote publieke belangstelling die het festival weet te genereren, is de Cello Biënnale de hoop van de klassieke muziek genoemd en een stimulans en inspiratie voor de Nederlandse podiumkunsten gebleken.

Een voorbeeld

Het festival wordt als voorbeeld genoemd, zowel door beleidsmakers (stad Amsterdam), als door andere podiumkunstinstanties en collega's in het veld. De twee andere nationale concoursen voor viool en piano hebben hun concours nu het format gegeven van de Cello Biënnale, namelijk ingebed in een festival. De zakelijk leider van de Young Pianist Competition heeft een Biënnale als stagiair meegelopen voordat hij het – nu ook tweejaarlijkse – Young Pianist Festival in 2013 ging organiseren. De directeur van het Oscar Back Concours (nu Nederlandse Vioolconcoursen), Lonneke Regter, vertelde in een interview met het vakblad Arco, dat bij het op een nieuwe leest schoeien van het vioolconcours en de omvorming tot een festival, de Cello Biënnale haar grote voorbeeld was.

Veel muziekfestivals die na de oprichting van de Cello Biënnale ontstonden hebben goed naar de Cello Biënnale gekeken. De Biënnale wordt regelmatig om advies gevraagd door initiatiefnemers van bijvoorbeeld een klarinetfestival, een contrabas biënnale, een strijkkwartet biënnale, een saxfestival, een altvioolfestival of een zomerfestival in 's Graveland.

Unieke programma's

Elk Biënnaleprogramma is een programma dat alleen al qua uitvoerenden nergens anders op de concertagenda's van podia zal worden aangetroffen. Zeker, ook elders klinkt een Bach cellosuite, een Brahms, Rachmaninov of Britten Sonate of een nieuw werk voor cello, maar alleen tijdens de Cello Biënnale krijgt tijdens één concert elk geprogrammeerd werk zijn eigen specifieke vertolker. Dit betekent dat er per concert wel drie, soms wel vier of vijf solisten worden gepresenteerd. Dit biedt prachtige mogelijkheden: per werk kan de beste uitvoerder worden gezocht, kunnen er prikkelende combinaties worden gemaakt van meesters en gezellen en er kunnen zomaar in één programma drie of meer wereldsterren op de rol staan. Hoe interessant ook, dit is een vorm die voor elke concertzaal financieel onhaalbaar is: concerten waar cellomuziek klinkt, worden doorgaans gegeven door één cellist. Alleen tijdens een festival als de Cello Biënnale dat gedurende tien dagen zoveel grote internationale solisten in huis haalt, kunnen deze combinaties worden gemaakt.

5. Ondernemerschap

5a. Bedrijfsvoering en financiering

Organisatie

De Biënnale heeft een kleine staf die bestaat uit een artistiek leider (0,5 fte), een zakelijk leider (0,6 fte), een productieleider (0,8 fte), twee vrijwilligers (0,4 en 0,2 fte) en een stagiaire (0,5 fte). Deze vaste kern wordt een aantal maanden voorafgaand aan het festival uitgebreid met enkele freelancers en een grote groep studenten en vrijwilligers. Alleen de productieleider is in loondienst. De Biënnale huurt sinds 1 januari 2010 kantoorruimte in het Muziekgebouw aan 't IJ.

Financiële situatie

De financiële situatie van de Stichting Cello Biënnale Amsterdam is gezond maar kwetsbaar, in aanmerking nemend dat het gaat om een culturele instelling zonder winstoogmerk en met beperkte mogelijkheden tot het creëren van een eigen vermogen¹.

Tot aan de Biënnale 2014 werden alle middelen vanaf nul geworven. Een vorm van continuïteit is verkregen doordat de Biënnale sinds 2013 structureel wordt gesubsidieerd door de Gemeente Amsterdam. Daarnaast zijn er in toenemende mate doorlopende inkomsten uit periodieke giften.

Mix van inkomstenbronnen 2017-2020

Het dekkingsplan van de Biënnale voorziet in middelen uit vier geldstromen.

Recette, programmaverkoop, merchandise, giften en sponsoring (38%)²

Bijdragen van particuliere fondsen (23%),

Bijdragen van publieke fondsen (16%).

Structurele subsidie van de stad Amsterdam (23%),

Eigen inkomsten percentage

De Biënnale behaalde in 2014 een eigen inkomstenpercentage van 69%.

De bijdrage van publieke fondsen en de gemeente Amsterdam was 31%.

De Biënnale blijft ook in de toekomst streven naar een hoog percentage eigen inkomsten. Een toename uit recette is echter nog maar beperkt mogelijk en de bijdrage van particuliere fondsen nemen mogelijk af.

Particuliere fondsen

Particuliere fondsen -enkele grote en vele kleintjes- leveren een substantiële bijdrage aan het festival. De Biënnale heeft veel goodwill en is de afgelopen 11 jaar door menig fonds ondersteund. Dit is een punt van aandacht: het is al enkele keren gebeurd dat een fonds dat al meerdere keren heeft bijgedragen om statutaire redenen heeft moeten afhaken. Het vinden van nieuwe fondsen wordt steeds moeilijker en met een mogelijke afname van bijdragen van deze fondsen moet in de toekomst rekening worden gehouden.

Recette

Wat betreft de recette zit de Biënnale tegen een maximale bezettingsgraad (2014: 87% zaalbezetting). Een groot succes, maar dit betekent ook dat er met kaartverkoop geen grote mogelijkheden zijn om het eigeninkomstenpercentage te doen stijgen. Bovendien probeert de Biënnale -anders dan door indexering- verhoging van de kaartprijs (nu variërend van €7,50 tot €39,50) te voorkomen. Het festival wil betaalbaar blijven voor een groot en divers publiek.

Mecenaat/ De Casalskring

De Biënnale heeft een trouwe achterban en ziet daar meer mogelijkheden voor inkomsten door mecenaat en donaties. De inkomsten uit donaties bedragen nu bijna € 45.000 per jaar en stijgen jaarlijks. Voor periodieke giften boven de €1.000 per jaar is de Casalskring ontwikkeld. De Casalskring ondersteunt de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling en educatie.

¹ Het bestuur heeft in 2013 besloten de giften die worden ontvangen in het niet-festivaljaar aan te wenden ter versterking van het eigen vermogen totdat een percentage van 10% van het budget is bereikt.

² zie voor details financieel jaarverslag 2014 (Maas accountants).

Sponsors

Hoewel sponsoring van podiumkunsten in deze tijden niet eenvoudig is, worden er nog steeds bedrijven bij de Biënnale betrokken. Staf en bestuur werken daarin nauw samen en hebben het vertrouwen dat hier nog meer kan worden bereikt. De Biënnale is maar één keer in de twee jaar goed zichtbaar. Dat is weinig voor een sponsor, maar door ook activiteiten in de tussenliggende periode te organiseren, wordt de zichtbaarheid van de Biënnale groter en daarmee ook de kans bedrijven te interesseren.

Efficiency

De Biënnale heeft met 11% (4% beheerslasten materieel, 7% beheerslasten personeel) een relatief laag percentage overheadkosten. Er wordt voortdurend op de kosten gelet en de loonkosten van stafmedewerkers worden tot een minimum beperkt, mede door de inzet van vrijwilligers. Om de kantoorkosten zo laag mogelijk te houden worden faciliteiten gedeeld met andere huurders. Op gebied van ICT wordt gebruik gemaakt van het Goede Doelen Donatieprogramma van Microsoft.

Ondernemerschap

Bij de beoordeling van het ondernemerschap in de festivalaanvraag van 2016 bij het Fonds Podiumkunsten zijn destijds door de commissie enkele kritische kanttekeningen gemaakt bij de begroting. Daarbij zijn helaas enkele foutieve aannames gedaan, waardoor een minder positief beeld van het ondernemerschap ontstond. Er werd gesteld dat de begroting substantieel was gestegen terwijl het aantal activiteiten ongeveer gelijk bleef, dat de kosten per bezoeker uitzonderlijk hoog waren, dat de uitkoopsommen substantieel zouden zijn gestegen terwijl het aantal concerten vrijwel gelijk bleef, dat de marketingkosten hoger zouden zijn dan de recette en dat bij de baten een bijdrage werd gemist van de coproducent (Muziekgebouw aan 't IJ). Deze constatering waren op alle punten niet juist.

Graag scheppen we nu zoveel mogelijk duidelijkheid met onderstaand overzicht m.b.t. de genoemde posten ten opzichte van de nieuwe meerjarenbegroting.

Cello Biënnales	2010	2012	2014	2016 prognose	2018 prognose
Activiteiten	67	74	91	93	96
Bezoekers	21.030	23.533	30.724	31.000	32.000
Kosten	€843.978	€918.757	€1.133.247	€1.200.000	€1.225.000
Marketing	€141.051	€132.265	€159.653	€147.000	€147.000
Uitkoopsommen incl. jury	€233.231	€257.271	€274.000	€307.000	€327.000
Baten	€861.637	€902.338	€1.132.688	€1.200.000	€1.225.000
Recette	€192.925	€206.549	€280.872	€260.000	€270.000
Bijdrage MGJ	€30.000	€30.000	€30.000	€30.000	€30.000
Eigen inkomsten	74%	84%	69%	72%	61%
Kosten per bezoeker	€40	€39	€37	€39	€38

NB. 2014 was een jubileumjaar waardoor extra werd geïnvesteerd in marketing en pr. De opvallende toename in recette wordt verklaard door een extra concert (1200 bezoekers) van metalband Apocalyptica. De toename van de kosten wordt verklaard door toename van activiteiten, waaronder dit concert en een extra honorering compositieopdracht.

Meerjarige ondersteuning

In 2012 deed de Biënnale een aanvraag voor meerjarige subsidie bij zowel de Gemeente Amsterdam als bij het FPK. Een positief advies van de Amsterdamse Kunstraad leidde tot toekenning van een jaarlijkse subsidie van €99.500 van de Gemeente Amsterdam. Ook de aanvraag bij het FPK werd positief beoordeeld maar werd niet gehonoreerd.

Het bestuur bepleit voor de volgende kunstenplanperiode een meerjarige en hogere bijdrage van de overheid om de continuïteit en de ontwikkeling van het festival te kunnen waarborgen.

Cultural governance

Bestuur en staf van de Biënnale zijn zich bewust van de code en passen deze waar mogelijk toe.

De Code Culturele Diversiteit

De Biënnale wordt georganiseerd door een kleine professionele staf en een grote groep studenten en vrijwilligers die samen een goede afspiegeling zijn van de doelgroep die de Cello Biënnale Amsterdam bereikt: jong en oud, man en vrouw.

5b. Publieksbenadering

Publiek, publieksbereik, marketing

De publieke belangstelling voor de Biënnale is groot en groeit ieder festival. In 2006 werden er 14.000 bezoekers geteld, in 2008 waren dat er al ruim 19.000, in 2010 21.000, in 2012 ruim 22.000 en bij de laatste Biënnale (2014) ruim 30.000.

Met name door de combinatie van verschillende formats, muziekgenres en disciplines op één dag wordt een hoog aantal bezoekers bereikt, met name verrassend waar het ook nieuwe muziek en vaak (nog) onbekende cellisten betreft.

2017-2020 Belangrijkste ambities voor de komende edities m.b.t. publieksbereik

De Biënnale wil in eerste instantie bestaand publiek vasthouden en daarnaast vooral de publieksgroep onder de 35 jaar verder uitbreiden. Gezien de stijging van het aantal bezoekers onder de 35 in 2014, hebben de specifieke programmering en de marketinginspanningen van het voorgaande festival goed gewerkt (Facebookacties, prikkelende online filmpjes, een aparte flyer gericht op jongeren etc.). Het festival wil vanaf 2018 meer nachtconcerten gaan organiseren. Dat zal ook zorgen voor meer – jonge- bezoekers.

Nieuwe doelgroepen

De Biënnale heeft een hoge zaalbezetting (2014: 87%). Het is de ambitie dit percentage waar mogelijk te verhogen. Met een dergelijke bezettingsgraad zijn alle avondconcerten uitverkocht maar bij concerten die overdag plaatsvinden is wellicht nog meer bezoek te genereren. Vanaf 2018 krijgt het festival een extra 10^e dag, dat geeft meer bezoekerscapaciteit.

Door programma's te ontwikkelen met makers uit andere muziekgenres (pop, jazz, flamenco, niet-westerse muziek) en andere disciplines (theater, literatuur, poëzie, dans, film), maken ook nieuwe doelgroepen kennis met het festival.

Er wordt ook nieuw publiek bereikt door activiteiten die buiten de festivalperiode in het hele land plaatsvinden zoals de Sneak Preview, concerten door concourslaureaten, educatie- en participatieactiviteiten van Hello Cello (waaronder De Bestorming op basisscholen en de Hello Cello Dagen in vier steden). Ook door een initiatief als het minifestival *Cello&Film* dat voorafgaand aan de Biënnale in EYE plaatsvindt, komt weer een andere doelgroep in aanraking met (cello)muziek en de Biënnale.

Communicatie, promotie

Het publiek wordt bereikt door een marketing- en publiciteitsaanpak zoals deze zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld en die effectief is gebleken bij het op de been brengen van grote aantallen deelnemers en bezoekers. De marketing en publiciteit van de Biënnale kan profiteren van het succes van de vorige edities. Enerzijds wordt uitgegaan van de strategie die bij de vorige Biënnales goed heeft gewerkt, anderzijds worden nieuwe accenten gelegd en nieuwe initiatieven genomen.

Kaartverkoop, website

Het startsein voor de kaartverkoop is de publicatie van het volledige programma in de bestelbrochure (oplage 25.000) die een half jaar voorafgaand aan het festival wordt verzonden naar een eigen bestand van geïnteresseerden en gedistribueerd op allerlei plaatsen in het land. Gelijkijdig start de online kaartverkoop.

Bij de marketing, publiciteit én kaartverkoop is internet het belangrijkste medium. De online kaartverkoop is het grootste verkoopkanaal. Uit publieksonderzoek blijkt dat bezoekers zeer tevreden zijn over de informatievoorziening en het gemak bij het kopen van kaarten. De website werd in de festival periode 1 november 2013 tot en met 1 november 2014 in totaal 53.495 keer bezocht.

Social Media, e-nieuws

Social media zijn belangrijk voor de Biënnale, niet alleen tijdens het festival maar vooral ook in de lange periode tussen de twee Biënnales in. De aandacht wordt vastgehouden met nieuwsitems, foto's en filmpjes. Minimaal zes keer per jaar wordt de digitale nieuwsbrief verspreid met een – snel stijgende- oplage van nu ruim 4000.

Free en paid publicity

Bij het benaderen van de media blijkt de Cello Biënnale een merk dat weinig introductie nodig heeft. Tijdschriften, kranten, radio en tv tonen grote interesse in het festival en het Nationaal Cello Concours. De Biënnale verspreidt brochures, posters en flyers, gericht op de verschillende doelgroepen van deelnemers en bezoekers in binnen- en buitenland.

Er worden advertenties geplaatst in de landelijke dagbladen, in maandbladen, weekbladen en (internationale) vakbladen. Ook in seizoengidsen van podia en in programmaboeken van andere festivals worden advertenties geplaatst. Op relevante sites worden web-advertenties geplaatst. De buitenreclame in Amsterdam bestaat uit driehoeksborden door de stad en vlaggen en banners rondom de festivallocatie.

Specifieke acties

Voor elke Biënnale worden specifieke pr-acties bedacht. Zo wordt voor de Biënnale 2016 een promotietour georganiseerd rondom de uitgave van de Cello Biënnale en Uitgeverij Podium van een bundel nieuwe verhalen over de cello (Heraut van de Weemoed) door befaamde Nederlandse en buitenlandse auteurs. De tournee langs grote boekhandels in het land is een promotietour voor het boek maar vooral ook voor de aanstaande Biënnale, met signeersessies en optredens van The Cello Company, een door de Biënnale geformeerd cellokwartet van Nederlands cellotalent.

Publieksprofiel

De Biënnale liet in 2014, als een vervolg op publieksonderzoeken in 2010 en 2012, opnieuw een onderzoek uitvoeren naar het profiel en de waardering van de bezoekers. Daaruit blijkt dat het aandeel van de groep 0-34 jaar is gestegen in vergelijking met de Biënnale 2012. Jongeren tot 34 namen in 2014 liefst een kwart van de bezetting en het bezoekersaantal voor hun rekening. Deze groep is vooral geïnteresseerd in programmaonderdelen zoals het Nationaal Cello Concours, de internationale masterclasses, de serie lunch- en Fringe-concerten door studenten van internationale conservatoria, de Cello Lounge en nachtconcerten. In 2014 kwam een jong en pop-georiënteerd publiek af op het concert van 2CELLOS en ontving de Biënnale voor het eerst metalpubliek (Apocalyptic). Speciale arrangementen –met logies op het aangemeerde slaapschip- voor zowel Nederlandse als buitenlandse conservatoriumstudenten stimuleren hun aanwezigheid.

Waar bezoekers tot 34 jaar voor een kwart van de bezetting zorgen, vertegenwoordigt de leeftijdsgroep 34 - 64 jaar met 47% de grootse groep.

Waar komt het publiek vandaan?

In 2014 kwam 37,5% uit de regio Amsterdam, 30,3% uit de Randstad, 26,8% kwam uit de rest van Nederland en 5,4% uit het buitenland. In 2012 was dat nog 1,5%.

Hoge waardering

Uit de achtereenvolgende publieksonderzoeken in 2010, 2012 en 2014 blijkt de waardering voor het festival elke keer nog weer groter te zijn. In 2012 kreeg de Biënnale een 8,4. In 2014 was dat met een 8,6 nog weer een beetje hoger. Ook de waardering voor losse aspecten van het festival is nog weer toegenomen, zo steeg de waardering voor de sfeer van 8,7 in 2012 naar 8,8 in 2014.³

³ De publieksonderzoeken zijn in te zien op cellobiennale.nl

6. Spreiding

De Cello Biënnale vindt plaats in Amsterdam maar wordt bezocht door mensen vanuit het hele land. Gemeten vanaf 2010 (het jaar waarin het eerste publieksonderzoek plaatsvond) blijkt dat gemiddeld zo'n 60% van het publiek van buiten Amsterdam komt. Het landelijk bereik is dus aanzienlijk.

Een groot luisterend publiek wordt landelijk bereikt via de radio. De avondconcerten zijn bijna allemaal live op Radio 4 (Omroep MAX) te beluisteren en de middagconcerten worden opgenomen voor uitzending op een later tijdstip.

Naast het festival en het concours in Amsterdam onderneemt de Cello Biënnale allerlei activiteiten buiten Amsterdam. De Cello Biënnale werkt samen met podia en festivals in het hele land om speelmogelijkheden te creëren voor de laureaten van het Nationaal Cello Concours en in Amstelveen, Den Haag, Eindhoven en Zwolle heeft de Cello Biënnale de *Hello Cello Dagen* opgezet. Deze dagen worden georganiseerd in samenwerking met Stichting Muziek- En Dansschool Amstelveen, Den Haag Koorenhuis, Koninklijk Conservatorium Den Haag, Centrum voor de Kunsten Eindhoven, het Eindhovens samenwerkingsverband (6 kleine muziekscholen), Conservatorium Fontys Tilburg, Britten Jeugd Strijkorkest en Artez Conservatorium.

In één dag maakt het publiek een mini-Biënnale mee, compleet met Bach & Breakfast, masterclasses, een kindervoorstelling en een avondconcert. Uit het publieksonderzoek blijkt dat maar liefst 53% van de bezoekers door deze kennismaking de Cello Biënnale heeft bezocht.

Het festival zelf vindt plaats in één stad, maar gezien het landelijk bereik en de activiteiten in andere delen van het land, heeft de Cello Biënnale Amsterdam als culturele organisatie een landelijke spreiding.

7. Bijdrage (co)productie

De Cello Biënnale ervaart de verbinding met andere kunstdisciplines zoals theater, dans, film, video, literatuur of poëzie als zeer inspirerend en zal ook voor de festivals van 2018 en 2020 theatermakers en choreografen uitnodigen om samen met (jonge) cellisten nieuwe muziektheatervoorstellingen te maken.

Waarom muziektheater op de Cello Biënnale

De Cello Biënnale wil als festival de ontwikkelingen in de podiumkunsten volgen, daaraan bijdragen en die ontwikkelingen ook tonen.

De combinatie van (klassieke) muziek met verschillende kunstvormen als theater, film, literatuur en beeldende kunst is niet nieuw. Al tijden experimenteren componisten, choreografen, toneelschrijvers, dichters, musici, acteurs, regisseurs, filmers, videokunstenaars en beeldende kunstenaars met de vermenging van genres en disciplines om voorstellingen te maken die dan vervolgens ook niet meer zo gemakkelijk in het hokje 'concert', of voorstelling' passen. De term muziektheater is nog het meest afdoende. Soms bereikt een productie een vorm van totaaltheater, soms wordt alleen een theatraal accent gegeven met belichting. Duidelijk is in elk geval dat met de term 'muziektheater' tegenwoordig een veel groter creatief terrein wordt bedoeld dan alleen opera, ballet of musical.

Nieuw muziektheater en het creëren van concertprogramma's met een theatraal accent is alom aanwezig en maakt een grote ontwikkeling door. Voor een muziekfestival dat de 'state of the art' wil laten zien, is het tonen van nieuw muziektheater een must.

Nieuw muziektheater uit een koffer.

Zoals Igor Stravinsky in de twintiger jaren van de vorige eeuw met *L'Histoire du Soldat* noodgedwongen een vorm van muziektheater bedacht waarvan rekvisieten en decor in één koffer pasten, vraagt de Cello Biënnale musici en theatermakers iets dergelijks te doen: maak een muziektheaterwerk van maximaal een uur dat met heel weinig opbouwtijd kan worden gepresenteerd.

De condities om een muziektheatervoorstelling te presenteren, met decors, licht en geluidsplan zijn beperkt. Van die nood vragen we de makers een deugd te maken.

Inspireren

De Biënnale wil met het initiëren en tonen van nieuw muziektheater een bijzondere dimensie toevoegen aan de festivalprogrammering, daarmee nieuw publiek bereiken maar ook, en niet in de laatste plaats, jonge cellisten die aan het begin van hun carrière staan inspireren: naast het op een zo mooi mogelijke manier uitvoeren van het cellorepertoire is er nog heel veel meer mogelijk, zoals het maken van muziektheater.

Ontwikkeling

De Cello Biënnale heeft meerdere malen de aanzet gegeven tot het creëren van nieuw muziektheater door makers en gezelschappen uit te nodigen een nieuwe productie te maken rondom de cello. Op die manier zijn eerder succesvolle producties ontstaan als *Snow in June* van dansgroep LeineRoebana (2012, muziek Tan Dun), *Schaduw van Pessoa*, een *mistopera* van Silbersee (2014) en de kindervoorstellingen *Cellostorm* van Cello8ctet Amsterdam (2012) met muziek John Adams en *Cello! Cello! Ma non troppo* van cellisten Pepijn Meeuws en Emile Visser en regisseur Jochem Stavenuiter (2014).

Deze ontwikkeling leidde ertoe dat de Biënnale 2016 nieuw muziektheater zelfs als rode draad heeft. Onder het motto *The Acting Cello*, zullen vier nieuwe muziektheaterproducties rondom de cello hun première beleven. Na het festival worden ze doorgespeeld in het land.

Nieuwe coproducties in 2018 en 2020

Oorkaan: nieuwe kindervoorstellingen

De Biënnale en Oorkaan werken al langer samen in het meerjarige educatieve project voor basisscholen *De Bestorming* waarvan de door Oorkaan en Cello8ctet Amsterdam gemaakte voorstelling *Cellostorm* deel uitmaakt. De Biënnale is geïntrigeerd door de visie van Oorkaans nieuwe artistiek leider /regisseur **Caecilia Thunissen** die voorstellingen wil maken die helemaal uitgaan van de muziek en in veel mindere mate van een verhaal/tekst.

De Cello Biënnale en Oorkaan willen de komende jaren nieuwe kindervoorstellingen rondom de cello coproduceren. Een belangrijke rol wordt daarbij toegedacht aan cellist **Pepijn Meeuws** die eerder succesvolle jeugdvoorstellingen initieerde als *De Suleika's en het Mysterie van de Gevoelige Snaar* en *Cello! Cello! Ma non troppo* (Biënnale 2014).

Een andere coproductie met Oorkaan die tijdens de Biënnale 2018 in première gaat, wordt de voorstelling *De Cellokrijgers*, een grote-zaal-productie naar een concept van Caecilia Thunissen en **Cello8ctet Amsterdam**, met muziek van Giovanni Sollima -*Violoncelles, vibrez!* en van Michael Harrison - *Just ancient loops 24'* (door de componist zelf gearrangeerd voor 8 cello's).

Via Berlin/ Dagmar Slagmolen

De Cello Biënnale heeft een bijzondere band met theatermaker Dagmar Slagmolen. Voor de Cello Biënnale van 2016 maakt ze twee muziektheatervoorstellingen, *Instant Happiness* en *De Meester en Margarita*. De Biënnale wil met haar een nieuw project ontwikkelen voor ofwel het festival van 2018 ofwel van 2020.

Dagmar Slagmolen is als musicus, actrice en theatermaakster een exponent van 'het nieuwe muziektheater' en op dit moment de meest gevraagde jonge maker op dat gebied. Ze maakt voorstellingen (met haar eigen gezelschap Via Berlin, met Orkater en met Oorkaan) waar op een onnavolgbare manier een verhaal wordt verteld met muziek en theater. Ze maakt ook van concerten theatervoorstellingen.

Flamenco Biënnale

Het ontwikkelen van een nieuwe voorstelling met de Flamenco Biënnale voor de Cello Biënnale van 2016 belooft zulke mooie resultaten op te leveren, dat dit smaakt naar meer. Beide Biënnales zijn voornemens nieuwe plannen te ontwikkelen voor beider edities in de toekomst.

Nederlands Blazers Ensemble

Met het NBE wil de Biënnale voor het festival van 2018 een nieuwe productie coproduceren rondom de oude-muziekspecialist en viola da gambasleper **Jordi Savall**, dan *Artist in Residence* van de Cello Biënnale 2018.

Cello&Dans, Na de succesvolle koppeling van dansgroep LeineRoebana aan het idee een choreografie te maken op een werk voor cello en slagwerk werk van de Chinese componist Tan Dun (*Snow in June* Cello Biënnale 2012), wil de Biënnale voor het festival van 2020 een nieuwe dansproductie initiëren, in coproductie met een nog nader te bepalen choreograaf.

Cello&Film

Voor het festival *Cello&Film* dat de Cello Biënnale samen met Filminstituut EYE samenstelt, wil de Biënnale, maker(s) uitnodigen die een zwijgende film van een nieuwe klankpartituur voor cello-ensemble voorzien. Daarnaast wil de Biënnale een muziektheatervoorstelling initiëren waarbij film deel uitmaakt van de voorstelling. De keus voor deze makers moet nog worden bepaald.

8. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen

Bij de begroting 2017 - 2020

De Cello Biënnale Amsterdam is de afgelopen jaren gegroeid in hoeveelheid activiteiten en publieksbereik. Ook de activiteiten op gebied van educatie en talentontwikkeling buiten de festivalperiode zijn toegenomen. Deze ontwikkeling werd mogelijk gemaakt door een hogere recette, een grotere ondersteuning door private fondsen, een toename van private giften en door structurele subsidie van de stad Amsterdam. Een en ander had een budgetstijging tot gevolg van € 843.978 in 2010 naar €1.200.000 in 2016.

Het bestuur van de Stichting Cello Biënnale Amsterdam heeft het budget voor de Biënnales van 2018 en 2020 vastgesteld op € 1.225.000,-. Dit budget is gerelateerd aan de begroting van de meest recente Cello Biënnale in 2016. Deze bedraagt €1.200.000,-. Deze begroting werd op zijn beurt gerelateerd aan de afrekening van het festival van 2014 die uitkwam op € 1.133.247,-. De begroting voor de periode 2017-2020 stijgt dus relatief gering ten opzichte van de begroting van 2016.

Wat betreft de uitgaven zijn er geen opmerkelijke verschillen met vorige Biënnale begrotingen, wat betreft de inkomsten is een toelichting op zijn plaats.

Bij de baten is een lichte verschuiving voorzien van private fondsen naar publieke fondsen. Zoals onder het hoofdstuk bedrijfsvoering is uitgelegd, voorziet de Biënnale een teruggang van de bijdrage van private fondsen, vanwege de eenvoudige reden dat vrijwel alle private fondsen in Nederland al zoveel aan de Cello Biënnale hebben bijgedragen. Het bestuur van de Cello Biënnale hoopt dat de continuïteit van het festival de komende jaren zal worden versterkt door de structurele bijdrage van het FPK en een wat hogere subsidie van Amsterdam. Bij de baten is derhalve een toename op van publieke middelen voorzien van 31% naar 39%. Dit percentage wordt ook beïnvloed door de FPK-toekenning van €50.000 per festival (t/m 2018) voor compositieopdrachten.

Toelichting op de beheerslasten

4% van de begroting wordt besteed aan de beheerslasten materieel, 7% aan beheerslasten personeel. De Cello Biënnale huurt kantoorruimte in het gebouw waar het festival plaatsvindt: het Muziekgebouw aan 't IJ.

Bijdrage FPK en subsidie Amsterdam

De Cello Biënnale wordt vanaf 2013 meerjarig ondersteund door de Gemeente Amsterdam (€99.500 per jaar). Voor de volgende kunstenplanperiode is bij Amsterdam(AFK) een bedrag aangevraagd van €140.000 per jaar. Bij het Fonds Podiumkunsten wordt een bedrag van € 62.500,- per festival aangevraagd, plus € 12.500,- voor de toeslag voor coproducties. De Biënnale doet daarmee een aanvraag van € 150.000,- per festival.